

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”

Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə
nəzərkar vəzifəsini icra edən:

 dos.Z.I. Məmmədov
“ ” “ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050709 – “Torpaqşünaslıq və aqrokimya”

Fakültə: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: “Aqrar elmləri”

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: “**Torpaq coğrafiyası**” (Azərbaycan Respublikası Təhsil nazirinin 09.10.2014-cü il 1067 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B15

Tədris ili: II (2024-2025)

Semestr: III

Tədris yükü: Cəmi 150 saat. Auditoriya saati – 45 (30 saat mühazirə, 15 saat laboratoriya). Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

Auditoriya N: müh.314 ; lab. 218

Saat: IV gün - 3-cü saat lab. (alt həftə), IV gün- 4-cü saat müh. (alt həftə)

Saat: IV gün - 3-cü saat lab. (alt həftə), V gün – 4-cü saat müh. (alt həftə)

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Musayev Mirzə Kamal oğlu, a.ü.f.d. , dos.

Məsləhət günləri və saat: IV gün 11⁵⁰

E-mail ünvanı: mirza.musayev@yahoo.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

- 1.Cəfərov M.İ. Torpaqşünaslıq (I hissə) Bakı, “Maarif”, 1982
- 2.Məmmədov Q.Ş. “Torpaqşünaslıq və torpaq coğrafiyasının əsasları.” Bakı, “Elm”, 2007
- 3.Cəfərov M.İ. “Torpaqşünaslıqdan praktikum.” Bakı - “Maarif” – 1984
- 4.Həsənov Ş.G., Əsgərova M.M. “Torpaq coğrafiyası torpaqşünaslığın əsasları ilə” Bakı, 2010

Əlavə:

- 5.Cəfərov M.İ. “Torpaqşünaslıq”, Bakı - “Elm” – 2005
- 6.Həbibov T.C. Ümumi geologiya. I hissə, Bakı 2011, 336 s.
- 7.Həbibov T.C. Ümumi və tarixi geologiya. Bakı 2015, 401 s.
- 8.Мехтиев Ш.Ф. Геология Азербайджана. Геоморфология. Гл.3 Изд-во АН Азерб. ССР, Баку, 1952, с.210
- 9.İnternet resursları

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Torpaqşünaslıq bir elm kimi torpaqdan səmərəli istifadə və kənd təsərrüfatı istehsalatının əsas sahəsidir. Torpağın münbitliyi onun əsas keyfiyyət nişanəsidir. Torpaq onu itirdikdə qeyri-məhsuldar bir süxura çevrilir. İnsan torpağı gübrələmək və becərməklə, suvarmaqla, alaqqlarla mübarizə aparmaqla və s. dəyişdirir. Onun münbitliyi də insan zəhmətinin məhsulu kimi dəyişərək yaxşılaşır, yaxud münbitliyi itirilir. Bu xüsusiyyətlər

torpaq resurslarına son dərəcə diqqətli yanaşmağı və daim torpaqların münbitliyinin artırılması qayğısına qalmağı tələb edir.

Torpağın öyrənilməsi və onun elmi əsaslarının dərinlən dərk edilməsi insanın təsərrüfat fəaliyyətinin düzgün istiqamətlənməsi, kənd təsərrüfatı istehsalının düzgün planlaşdırılması üçün çox zəruridir.

Torpaqda gedən mürəkkəb bioloji, geokimyəvi və fiziki-kimyəvi proseslərin öyrənilməsi ətraf mühitin mühafizəsi üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi, qiymətli mineral sərvət yataqlarının axtarışı, müxtəlif mühəndis-tikinti obyektlərinin tikilməsi üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Torpaqşünaslıq fənninin əsas məqsədi kənd təsərrüfatı bitkilərinin istehsalının mütərəqqi və sabit artımını təmin etmək, torpaq münbitliyinin qorunması və artırılmasının qayğısına qalmaqdir. Buna nail olmaq üçün zonal torpaq tiplərinin coğrafi arealları, onların strukturası və regional xüsusiyyətləri, əmələgəlmə şəraiti, morfologiyası, təsnifat sxeminə uyğun olaraq mənşəyi və diaqnostikası, fiziki-kimyəvi və mineraloji xassələri, mühafizəsi, kənd təsərrüfatında istifadəsi və münbitliyini artırmaq yollarını öyrənmək lazımdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik burcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır. Tələbələrə biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 bal tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilir.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

- 91-100 bal – əla (A)
- 81-90 bal – çox yaxşı (B)
- 71-80 bal – yaxşı (C)
- 61-70 bal – kafi (D)
- 51-60 bal – qənaətbəxş (E)
- 51 - baldan aşağı – qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 30 saat, lab. - 15 saat. Cəmi - 45 saat.

No	Keçirilən <u>mühazirə</u> mövzuların məzmunu	(Müh.) Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. Torpaqşünaslıq elminin inkişaf tarixi, tədqiqat üsulları, torpaqəmələgətirən süxurlar və torpağın mineral	2	

	hissəsi Plan: 1.Torpaqşünaslıq elminin inkişaf tarixi 2.Torpaq coğrafiyasının tədqiqat üsulları 3.Torpaqşünaslığın başqa elmlərlə əlaqəsi 4.Aşınma haqqında ümumi məlumat 5.Torpaqəmələgətirən süxurlar Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]		
2.	Mövzu 2. Torpaqəmələgəlmədə bioloji amillərin və relyefin rolu. Torpağın üzvi hissəsi Plan: 1.Mikroorqanizmlərin torpaqəmələgəlmədə rolu 2.Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu 3.Heyvanat aləminin torpaqəmələgəlmədə iştirakı 4.Torpağın üzvi hissəsi 5.Torpağın əmələ gəlməsində və coğrafiyasında relyefin rolu Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
3.	Mövzu 3. Torpağın morfologiyası. Torpaqəmələgəlmə prosesində insan fəaliyyətinin rolu Plan: 1.Torpağın quruluşu və rəngi 2.Torpağın qranulometrik (mexaniki) tərkibi və strukturası 3.Torpağın yenitörəmə və mədxulları 4.Torpağın kipliyi və karbonatlılığı (qaynaması) 5.İnsanların torpaq örtüyünə təsiri 6.İnsan cəmiyyətinin başqa fəaliyyət dairələri üçün torpağın əhəmiyyəti Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
4.	Mövzu 4. Torpaqların coğrafi yayılmasının ümumi qanunauyğunluqları. Dünyanın əsas torpaq qrupları Plan: 1.Torpağın üfuqi zonallığı haqqında qanun 2.Torpağın şaquli zonallıq qanunu 3.Torpağın fəsilçilik (əyalət) qanunu 4.Torpağın analoji topoqrafik sıralar qanunu 5.Əsas torpaq qruplarının yayılması 6.Dünyanın torpaq sərvətləri Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
5.	Mövzu 5. Arktika, tundra və tayqa-meşə landşaftlarının torpaqları Plan: 1.Arktika landşaftı torpaqları 2.Tundra landşaftı torpaqlarının xarakteristikası 3.Arktika və tundra landşaftı torpaqlarının kənd təsərrüfatında istifadəsi 4.Tayqa-meşə landşaftında torpaqəmələgəlmə şəraiti, torpaqların morfoloji xüsusiyyətləri 5.Podzol torpaqların genetik xüsusiyyətləri 6.Tayqa-meşə zonası torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri və kənd təsərrüfatı istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
6.	Mövzu 6. Qarışıq meşələrin torpaqları Plan: 1.Qarışıq meşələr təbii zonasında torpaqəmələgəlmə şəraiti, torpaqların morfoloji xüsusiyyətləri	2	

	2.Qarıxiq meşə torpaqlarının genetik xüsusiyyətləri 3.Qarıxiq meşə zonasının hidromorf torpaqları 4. Qarıxiq meşələr zonası torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri, əkinçilikdə istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]		
7.	Mövzu 7. Enliyarpaqlı meşələrin torpaqları Plan: 1.Boz meşə torpaqlarının ümumi torpaqəmələgəlmə şəraiti 2.Boz-meşə torpaqlarının morfoloji və genetik xüsusiyyətləri 3.Boz-meşə torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri və kənd təsərrüfatında istifadəsi 4.Qonur-meşə torpaqların genetik və morfoloji xüsusiyyətləri, kənd təsərrüfatında istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
8.	Mövzu 8. Meşə-bozqır və bozqır zonasının qara torpaqları Plan: 1.Qara torpaqların öyrənilmə tarixi və əmələgəlmə şəraiti 2.Qara torpaqların morfoloji və genetik xüsusiyyətləri 3.Qara torpaqların zonal və regional xüsusiyyətləri, kənd təsərrüfatında istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
9.	Mövzu 9. Quru bozqır və səhra bozqırlarının torpaqları. Səhra torpaqları Plan: 1.Şabalıdı və qonur torpaqlarda torpaqəmələgəlmənin ümumi şəraiti 2.Quru bozqır və səhra bozqır torpaqlarının morfoloji və genetik xüsusiyyətləri 3.Səhralarda torpaqəmələgəlmə şəraiti, torpaqların morfoloji, genetik xüsusiyyətləri 4.Səhraların hidromorf torpaqları Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
10.	Mövzu 10. Hidromorf şəraitdə əmələ gələn torpaqlar Plan: 1.Şoran torpaqlar, torpaqda duzların toplanma mənbələri 2.Şoranların təsnifatı və diaqnostikası 3.Hidromorf torpaqların morfoloji və genetik xüsusiyyətləri 4.Solodlar və çay vadilərinin torpaqları Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
11.	Mövzu 11. Subtropik qurşağın torpaqları Plan: 1.Rütubətli subtropik meşələrin qırmızı və sarı torpaqları 2.Quru subtropik meşə və kolluqların qəhvəyi torpaqları 3.Quru subtropiklərin boz torpaqları 4.Subtropik qurşaq torpaqlarının kənd təsərrüfatında istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
12.	Mövzu 12. Tropik qurşağın torpaqları Plan: 1.Tropik qurşaqda torpaqəmələgəlmənin ümumi xüsusiyyətləri 2.Yağışlı (daimi rütubətli) tropik meşə və atmosferdən müvəqqəti rütubətlənən tropik landşaftların torpaqları 3.Subhumid və subarid tropik landşaftların torpaqları 4.Qruntdan mövsümi və daimi (hidromorf) rütubətlənən tropik qurşaq torpaqları Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	

13.	Mövzu 13. Dağlıq vilayətləri torpaqlarının səciyyəvi xüsusiyyətləri Plan: 1.Dağlıq ölkələrin torpaq örtüyünün şaquli zonallıq (qurşaqlıq) strukturu 2.Dağlıq ərazi torpaqlarının morfoloji xüsusiyyətləri 3.Dağlıq ölkələrin spesifik torpaqları və kənd təsərrüfatında istifadəsi Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
14.	Mövzu 14. Azərbaycan Respublikasının yüksək və orta dağlıq ərazilərinin torpaq zonaları Plan: 1.Dağ-tundra torpaqları 2.Dağ-çəmən torpaqları 3.Dağ-meşə torpaqları. Qonur dağ-meşə torpaqları 4.Qəhvəyi dağ-meşə torpaqları 5.Dağ-qara torpaqları Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
15.	Mövzu 15. Azərbaycan Respublikasının alçaq dağlıq və düzən ərazilərinin torpaq zonaları Plan: 1.Sarı torpaqlar 2.Şabalıdı torpaqlar 3.Boz torpaqlar 4.Çəmən və çəmən–tala torpaqlar 5.Bataqlı torpaqlar 6.Şoran torpaqlar Ədəbiyyat və mənbə: [1; 2; 4; 9]	2	
	Cəmi: 30 saat	30	

No	Keçirilən <u>laborator</u> mövzuların məzmunu	(Lab.) Saat	Tarix
1	2	3	4
1.	Mövzu 1. Torpaq coğrafiyasının tədqiqat üsulları	2	
2.	Mövzu 2. Torpağın əmələ gəlməsində və coğrafiyasında relyefin rolu	2	
3.	Mövzu 3. Torpağın quruluşu və rəngi	2	
4.	Mövzu 4. Torpağın üfuqi zonallığı haqqında qanun	2	
5.	Mövzu 5. Torpağın şaquli zonallıq qanunu	2	
6.	Mövzu 6. Qarışıq meşə torpaqlarının genetik xüsusiyyətləri	2	
7.	Mövzu 7. Səhralarda torpaqəmələgəlmə şəraiti	2	
8.	Mövzu 8. Azərbaycan Respublikasının torpaq zonaları	1	
	Cəmi: 15 saat	15	

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Aqrar yönümlü ixtisaslarda “Torpaq coğrafiyası” fənninin tədrisi mühüm əhəmiyyətə malikdir. Tələbələr fənnin öyrənilməsində bilməlidirlər:

- torpağın əmələgəlmə səbəblərini;
- torpağın tərkibini, fiziki, kimyəvi, mexaniki xassələrini;
- süxur və mineralların tərkibini, morfolojiyasını;

- torpağın coğrafi yayılma qanunauyğunluqlarını;
- torpaq örtüyünün zonal və regional xüsusiyyətlərini;
- aşınma prosesi və torpağın mineral və üzvi hissəsi haqqında;
- torpağın yaranmasında bioloji amillərin rolunu;
- Azərbaycan Respublikasının əsas torpaq tiplərinin səciyyəsinə;
- zonal torpaq tiplərinin coğrafi arealları, onların strukturası və regional xüsusiyyətləri, əmələgəlmə şəraiti, morfologiyası, təsnifat sxeminə uyğun olaraq mənşəyi və diaqnostikası, fiziki-kimyəvi və mineraloji xassələri, mühafizəsi, kənd təsərrüfatında istifadəsi və münbitliyini artırmaq yollarını;

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN1. Torpaq coğrafiyasının məqsədi, nəzəri əsasları və prinsipləri haqqında biliklərə yiyələnmək.

FTN2. Torpaqəmələgəlmədə bioloji amillərin və relyefin rolu barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN3. Torpaqların coğrafi yayılmasının ümumi qanunauyğunluqları və dünyanın əsas torpaq qrupları barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN4. Qarışıq meşələr təbii zonasında torpaqəmələgəlmə şəraiti və torpaqların morfoloji xüsusiyyətləri barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN5. Enliyarpaqlı meşələrin torpaqları haqqında biliklərə yiyələnmək.

FTN6. Meşə-bozqır və bozqır zonasının qara torpaqları barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN7. Quru bozqır və səhra bozqırlarının torpaqları barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN8. Subtropik qurşağın torpaqları xüsusiyyətləri və kənd təsərrüfatında istifadəsi barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN9. Azərbaycan Respublikasının yüksək və orta dağlıq ərazilərinin torpaq zonaları barədə biliklərə yiyələnmək.

FTN10. Azərbaycan Respublikasının alçaq dağlıq və düzən ərazilərinin torpaq zonaları barədə biliklərə yiyələnmək.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları

I kollokvium sualları

1. Torpaq coğrafiyasının obyekt, məqsədi və tədqiqat üsulları.
2. Torpaqəmələgətirən süxurlar. Aşınma haqqında ümumi məlumat
3. Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu. Mikroorqanizmlərin torpaqəmələgəlmədə rolu. Heyvanat aləminin torpaqəmələgəlmədə iştirakı
4. Torpağın əmələ gəlməsində və coğrafiyasında relyefin rolu. Torpağın quruluşu və rəngi
5. İnsanların torpaq örtüyünə təsiri. Torpağın qranulometrik (mexaniki) tərkibi və strukturası
6. Torpağın üfuqi zonallığı haqqında qanun
7. Torpağın şaquli zonallıq qanunu
8. Əsas torpaq qruplarının yayılması
9. Qarışıq meşələr zonası torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri, əkinçilikdə istifadəsi
10. Boz-meşə torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri və kənd təsərrüfatında istifadəsi

II kollokvium sualları

1. Torpaq coğrafiyasının tədqiqat üsulları. Aşınma haqqında ümumi məlumat
2. Torpaqəmələgətirən süxurlar. Mikroorqanizmlərin torpaqəmələgəlmədə rolu. Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu
3. Torpağın üzvi hissəsi. Heyvanat aləminin torpaqəmələgəlmədə iştirakı
4. Torpağın əmələ gəlməsində və coğrafiyasında relyefin rolu
5. Qarışıq meşə torpaqlarının genetik xüsusiyyətləri

6. Qarışıq meşələr zonası torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri, əkinçilikdə istifadəsi
7. Boz-meşə torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri və kənd təsərrüfatında istifadəsi
8. Qara torpaqların öyrənilmə tarixi və əmələgəlmə şəraiti
9. Şabalıdı və qonur torpaqlarda torpaqəmələgəlmənin ümumi şəraiti
10. Şoran torpaqlar, torpaqda duzların toplanma mənbələri

XV.İmtahan sualları:

I blok

1. Torpaqşünaslıq elminin inkişaf tarixi
2. Torpaq coğrafiyasının tədqiqat üsulları
3. Torpaqşünaslığın başqa elmlərlə əlaqəsi
4. Aşınma haqqında ümumi məlumat
5. Torpaqəmələgətirən süxurlar
6. Mikroorqanizmlərin torpaqəmələgəlmədə rolu
7. Ali bitkilərin torpaqəmələgəlmədə rolu
8. Heyvanat aləminin torpaqəmələgəlmədə iştirakı
9. Torpağın üzvi hissəsi
10. Torpağın əmələ gəlməsində və coğrafiyasında relyefin rolu

II blok

1. Torpağın quruluşu və rəngi
2. Torpağın qranulometrik (mexaniki) tərkibi və strukturası
3. Torpağın yenitörəmə və mədxulları
4. Torpağın kipliyi və karbonatlılığı (qaynaması)
5. İnsanların torpaq örtüyünə təsiri
6. Torpağın üfuqi zonallığı haqqında qanun
7. Torpağın şaquli zonallıq qanunu
8. Torpağın fətsiallıq (əyalət) qanunu
9. Torpağın analoji topoqrafik sıralar qanunu
10. Əsas torpaq qruplarının yayılması

III blok

1. Dünyanın torpaq sərvətləri
2. Arktika landşaftı torpaqları
3. Tundra landşaftı torpaqlarının xarakteristikası
4. Tayqa-meşə landşaftında torpaqəmələgəlmə şəraiti, torpaqların morfoloji xüsusiyyətləri
5. Podzol torpaqların genetik xüsusiyyətləri
6. Qarışıq meşə torpaqlarının genetik xüsusiyyətləri
7. Qarışıq meşələr zonası torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri, əkinçilikdə istifadəsi
8. Boz-meşə torpaqlarının ümumi torpaqəmələgəlmə şəraiti
9. Boz-meşə torpaqlarının morfoloji və genetik xüsusiyyətləri
10. Boz-meşə torpaqlarının coğrafi xüsusiyyətləri və kənd təsərrüfatında istifadəsi

IV blok

1. Qara torpaqların öyrənilmə tarixi və əmələgəlmə şəraiti
2. Qara torpaqların morfoloji və genetik xüsusiyyətləri
3. Qara torpaqların zonal və regional xüsusiyyətləri, kənd təsərrüfatında istifadəsi
4. Şabalıdı və qonur torpaqlarda torpaqəmələgəlmənin ümumi şəraiti
5. Səhralarda torpaqəmələgəlmə şəraiti, torpaqların morfoloji, genetik xüsusiyyətləri
6. Şoran torpaqlar, torpaqda duzların toplanma mənbələri
7. Şoranların təsnifatı və diaqnostikası
8. Şabalıdı torpaqlar
9. Sarı torpaqlar
10. Rütubətli subtropik meşələrin qırmızı və sarı torpaqları

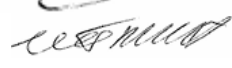
V blok

1. Quru subtropik meşə və kolluqların qəhvəyi torpaqları
2. Quru subtropiklərin boz torpaqları
3. Subtropik qurşaq torpaqlarının kənd təsərrüfatında istifadəsi
4. Dağlıq ölkələrin torpaq örtüyünün şaquli zonallıq (qurşaqlıq) strukturu
5. Dağlıq ərazi torpaqlarının morfoloji xüsusiyyətləri
6. Dağlıq ölkələrin spesifik torpaqları və kənd təsərrüfatında istifadəsi
7. Dağ-çəmən torpaqları
8. Dağ-meşə torpaqları. Qonur dağ-meşə torpaqları
9. Qəhvəyi dağ-meşə torpaqları
10. Bataqlı torpaqlar

“Torpaq coğrafiyası” fənninin sillabusu **050709** “Torpaqşünaslıq və aqrokimya” ixtisası (proqramları üzrə) tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (“12” fevral 2025-ci il, protokol № 06).

Fənn müəllimi: Ios.M.K.Musayev

Kafedra müdiri: dos.I.C.Kərimov